

UDK: 374.463

Raima SHIRINOVA,
O'zbekiston Milliy universiteti Xalqaro aloqalar bo'yicha prorektori
f.f.d., professor
Gulasal ROFIEVA,
f.f.d.PhD
E-mail: r.shirinova@nuu.uz
O'zMU professori, y.f.d. V.Topildiyev taqrizi asosida

ANALYSIS OF INTERNATIONAL RATING RESULTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

Annotation

In the concept of development of the higher education system of the Republic of Uzbekistan until 2030, the issues of inclusion of universities in our republic, in particular National University of Uzbekistan and Samarkand State University, into the world's top 500 universities by 2030, as well as 10 universities into the top 1000 universities. During the past time, the higher education institutions of the republic have done a number of positive things in terms of training competitive personnel in the world education market, improving the quality of education, bringing the university closer to the international education standard.

Key words: International education standard, international ranking, rating agencies, strategic program, top universities, article index.

АНАЛИЗ РЕЗУЛЬТАТОВ МЕЖДУНАРОДНОГО РЕЙТИНГА ВУЗОВ

Аннотация

В концепции развития системы высшего образования Республики Узбекистан до 2030 года рассмотрены вопросы включения вузов нашей республики, в частности Национального университета Узбекистана и Самаркандского государственного университета, в число 500 лучших университетов мира к 2030 году, а также как 10 университетов в топ-1000 университетов. За прошедшее время высшие учебные заведения республики сделали ряд положительных дел в части подготовки конкурентоспособных кадров на мировом рынке образования, повышения качества образования, приближения вуза к международному стандарту образования.

Ключевые слова: Международный стандарт образования, международный рейтинг, рейтинговые агентства, стратегическая программа, топовые вузы, индекс статей.

OLIY TA'LIM MUASSASALARINING XALQARO REYTING NATIJALARI TAHLILI

Annotatsiya

O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish Kontseptsiyasida respublikamizdagi oliygohlarni, xususan O'zbekiston Milliy universiteti va Samarqand Davlat universitetini 2030-yilga qadar dunyoning kuchli TOP 500 universitetlar, shuningdek, 10 ta oliygohni esa TOP 1000 universitetlar qatoriga kiritish masalalari belgilab berilgan. O'tgan vaqt mobaynida respublikadagi oliy ta'lim muassasalari dunyo ta'lim bozorida raqobatbardosh kadr tayyorlash, ta'lim sifatini yaxshilash, universitetni xalqaro ta'lim standartiga yaqinlashtirish borasida bir qancha ijobiy ishlarni amalga oshirdilar.

Kalit so'zlar: Xalqaro ta'lim standarti, xalqaro reytingi, reyting agentliklari, strategik dastur, top universitetlar, maqolalar indeksi.

Kirish. Oliy ta'lim tizimida universitetlarda ta'lim sifatini oshirish, xalqaro maydonda raqobatbardoshligini ta'minlash, shuningdek, jahonning top universitetlari xalqaro reytingidan munosib o'rin egallash masalasi so'zsiz xalqaro reytinglardagi faol ishtirok bilan bevosita bog'liq. Bu borada ham ko'pgina universitetlar o'z natijalarini ko'rsata boshladilar. Ma'lumki, 2021-yilda THE Education Impact Rankingsda respublikadagi 10 ta oliy ta'lim muassasasi qatnashgan bo'lsa, 2022-yilda esa ularning soni 30 taga yetdi. Reytingdan o'rin olgan O'zbekiston OTMLari qatorida Toshkent davlat agrar universiteti, Toshkent davlat yuridik universiteti, Toshkent tibbiyot akademiyasi, Toshkent moliya instituti, Qoraqalpog' davlat universiteti, Andijon mashinasozlik instituti, Samarqand davlat tibbiyot universiteti, Akfa universiteti ham bor. Bu ko'rsatkichlar har bir universitet ta'lim sifatini yaxshilash, ta'lim bozorida va xalqaro reytingda o'z o'rnini egallash borasida harakat qilayotganidan dalolatdir.

Mavzuga oid adabiyotlar tahlili. 2021-yilda QS xalqaro reyting agentligi tomonidan Markaziy Osiyo va Rivojlanayotgan Yevropa reytingi natijalarida esa O'zbekiston tarixida ilk marta mamlakatimizning bir yo'la to'rtta oliy

ta'lim muassasasi eng kuchli universitetlar qatoridan o'rin egalladi. Bular:

Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalashtirish muhandislari instituti (251-300);

Mirzo Ulug'bek nomidagi O'zbekiston Milliy universiteti (351-400);

Samarqand davlat universiteti (351-400);

Toshkent davlat texnika universiteti (351-400).

2022-yilda esa 2022 QS World University Rankings: EECA (Emerging Europe and Central Asia) reytingi natijalari e'lon qilinganda respublikamiz OTMLarida 2021-yilga nisbatan natijalar o'sganligi yaqqol ko'zga tashlandi. Natijalarga ko'ra O'zbekiston milliy universiteti o'z pozitsiyasini 100 pog'onaga yaxshilab 351-o'ringa o'ringa ko'tarilgan bo'lsa, Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalashtirish muhandislari instituti milliy tadqiqot universiteti 40 pog'onaga yuqorilab, 211-o'rinni egalladi. Toshkent davlat texnika universiteti 351-o'rin va Samarqand davlat universiteti 401-pozitsiyani egalladi.

Tadqiqot metodologiyasi. Ma'lumki, Quacquarelli Symonds xalqaro reyting agentligi kuchli universitetlar

reytingini tuzishda ularning akademik nufuzi (30 foiz), ish beruvchilar o'rtasidagi nufuzi (20 foiz), o'qituvchilar va talabalar miqdori mutanosibligi (10 foiz), professor-o'qituvchilarning ilmiy faolligi (10 foiz), ilmiy maqolalarning o'qilishi, ularga nisbatan berilgan iqtiboslar soni (5 foiz), xorijiy o'qituvchi va xodimlar (2,5 foiz) hamda talabalar (2,5 foiz) ulushi va shu kabi boshqa muhim jihatlarga asoslanadi. Reytingni tuzishda dunyoning 102 ming nafardan ortiq olimlar, professor-o'qituvchilar va OTMlar rahbarlari, 52 ming nafardan ziyod ish beruvchi kompaniya vakillari, shuningdek, QS mutaxassislari ham ekspert sifatida ishtirok etadilar.

Tahlil va natijalar. 2022-yil 6-aprelda "Quacquarelli Symonds" xalqaro reyting kompaniyasi dunyo universitetlarining fan sohalari reytingi (Subject Rankings)ni e'lon qildi. Unda O'zbekiston Milliy universiteti "QS by Subject Rankings" bo'yicha matematika sohasida erishgan natijalariga ko'ra dunyoning kuchli universitetlari orasida 451-500 o'rinni egalladi. Mazkur fan bo'yicha olimlarning Scopus bazasiga kirgan ilmiy jurnallardagi maqolalari soni, ulardan iqtiboslik ko'rsatkichining yuqoriligi, dunyo matematiklari universitetning akademik obro'sini yuqori baholanganligi bunga yo'l ochdi.

Mazkur maqolada O'zbekiston Milliy universitetining xalqaro reytinglarda ishtiroki, bu borada to'plagan tajribasi hamda universitetning bu borada ishlab chiqqan metodologiyasi borasida fikr yuritiladi.

O'zMU THE va QS xalqaro reytinglardan tashqari bir qator ya'ni GreenMetric World University Ranking (354+) (Yashil universitetlarning global reytingi), WURI Ranking (50+) ya'ni Dunyo universitetlarining "Eng yaxshi innovatsion loyihalar" reytingi, Round University Ranking va Multi Ranking kabi xalqaro reytinglarda ishtirok etdi va natijalar ko'rsatdi.

Xalqaro reytinglarda ishtirok etish jarayoni oddiy jarayon bo'lmay balki uzoq yilgi natijalar, ko'rsatkichlar hamda mezonlarga asoslanadi. Ishtirokchi universitetlar oldida eng katta talab reyting agentliklari metodologiyasini chuqur o'rganish, natijalar e'lon qilingandan so'ng ularni tahlil qilish, ko'rsatkichlarni yaxshilash borasida tizimli va maqsadli strategik dasturni amalga oshirish vazifasi turadi. Chunki, universitetlarning xalqaro reytinglarda ishtirok etishi nafaqat muassasaning akademik salohiyati, balki mamlakatning mintaqadagi iqtisodiy ahvoriga ham bog'liq. Shuni aytish joizki, dunyo reytingida ishtirok etish Yevropa mamlakatlari uchun qiyinchilik tug'dirmasada biroq, O'rta Osiyo va sobiq ittifoq davlatlari uchun ayrim noqisliklarni tug'dirishi muqarrar. Bu albatta birinchi navbatda dunyo olimlarining

ilmiy raqobat tili ingliz tili bo'lganligi ilmiy obro' ko'rsatkichida yaqqol ko'zga tashlanadi. Sobiq ittifoq mamlakatlarida aksariyat ilmiy nashrlar rus tilida va ularga bo'lgan talab ham Scopus bazasidan indeksatsiya qilingan jurnal talablaridan batamom farq qiladi.

Milliy universitetda xalqaro reytinglarda ishtirok etish bo'limining tashkil qilinganligi boshqa universitetlarga qaraganda mazkur sohada yaxshi natijalarga erishishda o'zining ijobiy samarasini berdi. Chunki mazkur bo'lim muntazam ravishda universitet professor-o'qituvchilarning maqolalar nashr ko'rsatkichi va sifatli jurnallardagi nashrlarni tahlil qilish, yosh o'qituvchilar va doktorantlar uchun maqola nashr qilish, jurnal tanlash va jurnallarga maqola yuborish kabi mavzularga bag'ishlangan seminar-treninglar tashkil qilib bordi. Dastlab, xorijda faoliyat olib boradigan ilmiy salohiyati yuqori va mazkur sohada tajribaga ega O'zMU bitiruvchilari ishtirokida seminar-treninglar tashkil qilindi[1], keyinchalik Elsevier kompaniyasi bilan hamkorlikda Workshop, "Jurnal klublar" tashkil qilinib, yo'nalishlarni o'zaro hamkorlikda fanlar va yo'nalishlararo kesishuv muammolari yechimiga qaratilgan maqolalar nashr qilish tajribasi o'rgatildi.

Xorijlik professor-o'qituvchilarni o'quv jarayoniga jalb qilinishi, fakultetlarda xorijiy talabalarining sonini oshirish hamda hamkorlikda qo'shma ilmiy loyihalar yozish kabi yo'nalishlarda kafedralarda olib borilgan ishlar har uch oyda nazorat qilinib, natijalarni yaxshilash va ularni oshirishga bag'ishlangan tadbirlar amalga oshirildi. Shu ishlar natijasi o'laroq 2019-yilda universitetga jalb qilingan xorijiy mutaxassislar soni 77 nafarni tashkil qilgan bo'lsa, 2020-yilda 105 nafarni va 2022-yilda esa 303 nafarni tashkil qildi (onlayn-offlayn). SHuningdek, xorijiy talabalarni o'qishga qabul qilishda ham o'tgan yillarga nisbatan 2022-yilda uch baravarga oshirilganligi kuzatildi.

Universitetda maqolalar nashrida dastlab songa e'tibor qaratilgan bo'lsa, oxirgi yillarda ularning sifati, yuqori faktorli ya'ni Q1 va Q2 jurnallarda maqolalarning chop etilishiga e'tibor qaratildi. Bu uchun universitet rahbariyati dastlab maqolalar soniga qarab byudjetdan tashqari mablag'lar hisobidan har bir maqolaga 2 mlndan mualliflarni rahbatlantirgan bo'lsa, oxirgi yillarda jurnallarning kvartiliga qarab rag'batlar yo'lga qo'yildi. Ya'ni Q1 dagi nashrlar uchun mualliflar 5 mlndan, Q2 jurnallardagi maqolalar 4 mln, Q3 jurnallardagi nashrlar 3 mln hamda Q1 va konferentsiya materiallari nashri uchun professor-o'qituvchilar 2 mlndan rag'batlantirildi. Mazkur rag'bat natijasida 2020-yilda Q1 va Q2 jurnallardagi nashrlar soni 2 baravariga oshganligini quyidagi jadvalda ham ko'rish mumkin.

1-rasm

SHuning uchun ham 2019-2021-yillarda O'zbekiston Respublikasidagi maqolalar nashrida yetakchilik qilgan universitetlar natijasi tahlil qilinganda boshqa universitetlarga

qaraganda O'zMUda yaxshi natijalar yaqqol ko'zga tashlandi. Quyidagi jadvalda respublikadagi OTmlarning nashr ko'rsatkichlari aks etgan.

UNIVERSITETLARDAGI Q1 va Q2 JURNALLARDAGI MAQOLALAR SONI (2019-2021-yy)

2-jadval

INSTITUTIONS	Q1	Q2	Q3	Q4	Jami	Q1 Q2
National University of Uzbekistan named after Mirzo Ulugbek	149	137	213	222	721	286
Tashkent institute of irrigation and agricultural mechanization engineers National Research University	15	34	70	226	345	49
Tashkent State Transport University	4	5	132	84	225	9
Tashkent State Technical University	60	62	326	347	795	122
Tashkent State Agrarian University	3	8	133	90	234	11
Samarkand State University	17	27	70	61	175	44
Tashkent University of Information Technologies named after Muhammad al-Khwarizmi	15	34	70	226	345	49

O'zbekiston oliy ta'lim muassasalari professor-o'qituvchilari tomonidan 2019-2021-yillarda yuqori impakt faktorli Q1 va Q2 jurnallarda nashr qilingan maqolalar sonini tahlil qilganimizda quyidagi natijalar ko'rindi. Toshkent texnika universiteti 3 yilda 122 ta nufuzli jurnallarda, ya'ni Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligi ilmiy tadqiqot instituti 49 ta, Toshkent axborot texnologiyalari instituti 49 ta, Samrqand davlat universiteti 44 ta, Toshkent agrar universiteti 11 ta, O'zbekiston Milliy universitetining professor-o'qituvchilari tomonidan 286 ta maqola Q1 va Q2 jurnallarda nashr qilingan. Tahlillar shu narsani ko'rsatadiki professor-o'qituvchilar maqolalariga iqtiboslik darajasini oshishiga olib keladi. Nomlari qayd qilingan universitetlarda konferentsiya materillari Q4 jurnallarda maqolalar nashri assosiy ko'rsatkichni bermoqda. Aytish joizki, yuqori impakt faktorli jurnallarda maqola nashr qilish, mazkur maqolalarga iqtiboslikni oshishiga va ko'plab soha olimlarining xabardor bo'lishiga olib keladi. Oxirgi yillarda Q4 va Q 3 jurnallar Scopus bazasidan chiqib ketishi yoki bo'lmasa o'z faoliyatini tugatishi kuzatilmoqda.

3-jadval

QS ASIA UNIVERSITY RANKING 2023 (Central Asia)								
RANKING	NAME OF UNIVERSITY	COUNTRY	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1 Q2	Q3 Q4
44	Al-Farabi Kazakh National University	Kazakhstan	1048	903	1458	999	1952	2457
96	L.N. Gumilyov Eurasian National University (ENU)	Kazakhstan	514	598	547	395	1122	942
147	Abai Kazakh National Pedagogical University Auezov South Kazakhstan University (SKU)	Kazakhstan	1104	235	221	72	339	293
177	Kyrgyz-Turkish Manas University	Kyrgyzstan	49	124	164	192	173	356
281+	Tashkent Institute of Irrigation and Agricultural Mechanization Engineers (ITIAME)-National Research University	Uzbekistan	116	60	340	593	176	933
351+	National University of Uzbekistan named after Mirzo Ulugbek	Uzbekistan	255	211	283	310	466	493
451+	Zhangir Khan West Kazakhstan Agrarian Technical University	Kazakhstan	22	50	85	275	72	347

Jumladan, nashr faoliyati jahon ilmiy hamjamiyatida oliy o'quv yurtlari va ilmiy-tadqiqot institutlari ilmiy faoliyatining muvaffaqiyati va samaradorligini baholashda qo'llaniladigan asosiy mezonlardan biridir. Nashrlarning soni, maqolalarga havolalar, maqolalar indeksi, xorijiy hammuallif bilan hamkorlikda chop etilgan maqolalar, Yevropa va Osiyo mamlakatlari olimlari bilan hammualliflikda chop etilgan maqolalar muayyan ilmiy muassasa ishining muvaffaqiyati baholanadigan muhim ko'rsatkich hisoblanadi.

Nashr faolligini oshirishning muhim vositalaridan biri universitet professor-o'qituvchilari va tadqiqotchilari ishini rag'batlantirishning turli xil ko'rinishlarini ishlab chiqish. Masalan:

Xalqaro bibliometrik ma'lumotlar bazalarida indekslangan jurnallardagi nashrlar uchun alohida rag'bat;

Ilmiy maqolalar ko'p nashr qilgan professor-o'qituvchilar o'quv yuklama soatlarini qisqartirish;

Professor-o'qituvchilarining nashr indeksi ko'tarilishiga qarab alohida rag'bat;

maqola nashr qilgan jurnalning nufuziga qarab rag'bat joriy qilish lozim.

Yosh tadqiqotchilar va doktorantlarning ilmiy jurnal tanlash va xalqaro ilmiy nashrlariga ko'mak berish maqsadida O'zbekiston Milliy universitetida Elsevier kompaniyasi mutaxassislari Damir Raxmetov, Rabiga Kojamkuli va Kiril Ivanovlar bilan muntazam seminar-trening va Jurnal klublar o'tkazilib kelinmoqda. Unda asosan yosh o'qituvchilar va doktorantlarga jurnal tanlash, jurnal talablaridan kelib chiqib maqola rasmiylashtirish, xorijiy hammualliflarni izlash hamda maqolani mustaqil ravishda jo'natish kabi masalalar o'rgatilib borilmoqda. Har bir tadqiqotchi dunyo ilm bozorida tanilishi, ingliz tilida ham maqola nashr qilishiga o'rgatish, jurnal badallarini to'lashda amaliy yordam berish maqsadida universitet rahbariyati tomonidan jurnallarning kvartiliga qarab maqola mualliflarining rag'batlantirish mexanizmi yo'lga qo'yilgan.

O'rganilgan materiallar va tahlillar natijasida aytish mumkinki, nafaqat O'zbekiston Respublikasidagi oliygo'harlar, balki qo'shni ya'ni Qirg'iziston, Tojikiston, Turkmaniston va boshqa davlatlarning oliygo'harlari dunyo xalqaro reytingiga kirishda yetarli mumamolar mavjud.

Ta'kidlash joizki, rag'batlantiruvchi dastur tadqiqot sohasini, hisobot davrida nashrlarning sonini va muallif chop etiladigan jurnalning sifatini hisobga olishi kerak, ya'ni, masalan, jurnal Scopus bazasida qaysi kvartilda joylashganligini hisobga olish kerak. Times reytingiga kirish uchun o'qituvchilar eng ko'p baholangan jurnallarda tez-tez (yiliga 2-3 marta) nashr qilishlari tavsiya etiladi.

Shu bilan birga, yuqorida qayd etilgan jahon reytinglari asosidagi xalqaro bibliometrik ma'lumotlar bazalari, asosan ingliz tilida nashr etiladigan indeks jurnallari xalqaro ilmiy til ekanligini inobatga olish lozim.

Shunga ko'ra, universitet xalqaro miqyosda o'z obro'sini yaratishi, tanilishi, xalqaro ilmiy maydonda faol ishtirok etishi uchun universitet xodimlari o'z maqolalarini ingliz tilida nashr etishlari lozim. Ilmiy til ingliz tili ekanligi, Markaziy Osiyo davlatlarining oliy ta'lim muassasalarida maqolalar nashr qilishda professor-o'qituvchilarning ingliz tilini yaxshi bilmasliklari yoki bo'lmasa tarjima qilingan maqolalarning sifat darajasini past bo'lishi kabi bir qator mavjud muammolar va ularning sabablari to'g'risida ilmiy jurnallarda faktlar ko'rsatib o'tilgan[2]. Aytish joizki, yoshi

ulug' professorlar va mustaqil tadqiqotchilarning aksariyati ingliz tilida maqola nashr qilish, jurnal tanlash, jurnal talablari doirasida maqolani rasmiylashtirish masalasida yetarlicha tajribaga ega emasligi mazkur sohada bir qpncha muammolarni keltirib chiqarmoqda.

Bu borada samarali ishlarni tashkil qilishda quyidagilarga e'tibor qaratish lozim:

istiqboli yo'nalish va mutaxassisliklarda ta'lim tilini ingliz tilida qilish va ular sonini yilma-yil oshirib borish;

bakalavriat, magistratura va doktoranturada ingliz tilini bilish darajasi bo'yicha sertifikatni talab qilish;

Xalqaro konferentsiyalarda ingliz tilida ma'ruzalar bilan ishtirok etish;

O'qituvchilar uchun tekin ingliz tili kurslari tashkil qilish;

Ingliz tilini bilgan va maxsus sertifikatga ega xodimlar maoshiga rag'batni muntazam berib borish;

Ishga qabul qilishda ingliz tilini bilgan istiqbolli yosh olimlarni qabul qilish mexanizmlarini yo'lga qo'yish lozim.

Xalqaro reyting agentliklari metodologiyasining baholash me'zonida eng katta foiz bu akademik obro' va ish beruvchilar obro'sini obro'siga ajratilgan. Erishilgan tajribaga tayanib mazkur ko'rsatkichlarni oshirish bo'yicha quyidagilarni taklif qilish mumkin: Akademik obro'ni oshirish uchun:

Xalqaro konferentsiyalar, forumlar, seminarlarni muntazam o'tkazish;

xalqaro qo'shma ilmiy loyihalarni ko'paytirish;

xorijiy olimlar bilan hamkorlikda ilmiy loyihalarda ishtirok etish;

qo'shma ta'lim dasturlari sonini oshirish;

ikki rahbarlikni yo'lga qo'yish;

xorij olimlari bilan hammualliflikda maqolalar, darsliklar va monografiyalarni yozish lozim.

Ish beruvchilar reputatsiyasini bo'yicha ko'rsatkichlarni oshirish uchun quyidagilarni faollashtirish shart. Bular:

Universitetlarda "Bitiruvchilar assotsiatsiyasi"ni tuzish va faoliyatini rivojlantirish;

bitiruvchilar bilan turli xil uchrashuvlar, yubiley

tadbirlari, forumlarni o'tkazish;

universitet, fakultet va kafedraning bitiruvchilar bazasini shakllantirib borishi;

4-jadval

UNIVERSITETLARD Q1 va Q2 JURNALLARDA MAQOLALAR SONI(2017-2021 yy)

QS ASIA UNIVERSITY RANKING 2023 (Central Asia)								
RANKING	NAME OF UNIVERSITY	COUNTRY	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1 Q2	Q3 Q4
44	Al-Farabi Kazakh National University	Kazakhstan	1048	903	1458	909	1952	2457
96	L.N. Gumilyov Eurasian National University (ENU)	Kazakhstan	514	598	547	395	1122	942
147	Abai Kazakh National Pedagogical University	Kazakhstan	1104	235	221	72	339	293
177	Auezov South Kazakhstan University (SKU)	Kazakhstan	49	124	164	192	173	356
281+	Kyrgyz-Turkish Manas University	Kyrgyzstan	92	104	114	777	196	191
301+	Tashkent Institute of Irrigation and Agricultural Mechanization Engineers (ITIAME)-National Research University	Uzbekistan	116	60	340	593	176	933
351+	National University of Uzbekistan named after Mirzo Ulugbek	Uzbekistan	255	211	283	310	466	493
451+	Zhangir Khan West Kazakhstan Agrarian Technical University	Kazakhstan	22	50	85	275	72	347

ADABIYOTLAR

- <https://nuu.uz/elsevier-vakili-bilan-navbatdagi-seminar/>; <https://nuu.uz/elsevierning-kimyo-biologik-qarorlar-boyicha-direktori-ozmuda/>
- Kuzhabekova, A., & Ruby, A. (2018a). Impact factor publication requirement in Kazakhstan. *European Education*, 50(3), 266., Kurambayev, B., & Freedman, E. (2021). Publish or perish? The steep, steep path for Central Asia journalism and mass communication faculty. *Journalism & Mass Communication Educator*, 76(2), 228-240. Agbo, S. (2013). New perspectives on higher education reform in post-Soviet Kazakhstan: the dilemma of English language competence. library.iated.org.
- Reyting universitetov mira QS – metodologiya (2021). Luchshie universiteti.
- <https://www.topuniversities.com/qs-world-university-rankings/methodology>.

5. Redden, E. (2013). Izuchenie reytingov QS. Vnutri Vysshego Ed <https://www.insidehighered.com/news/2013/05/29/methodology-qs-rankings-comes-under-scrutiny>.
6. Ablameyko S.V., Gusakovskiy M.A. Uchastie universitetov v mirovyykh reytingakh kak faktor povysheniya kachestva podgotovki spetsialistov //Vysshee obrazovanie v Rossii. – 2013. – №. 5.
7. Abakumova N.N. Monitoringovoe issledovanie otsenki effektivnosti uchastiya rossiyskikh vuzov v mirovyykh reytingakh //Globalnyy nauchnyy potentsial. – 2020. – №. 3. – S. 8-11.
8. Avadeni Yu. I. i dr. Aktualnyye voprosy nauchnykh issledovaniy XXI veka. – 2015.
9. Aref'ev A. L. Ob uchastii rossiyskikh vuzov v mejdunarodnykh reytingakh //Rossiya reformiruyushchayasya. – 2015. – №. 13.
10. Balatskiy Ye.V., Yekimova N.A. Mejdunarodnye reytingi universitetov: praktika sostavleniya i ispol'zovaniya //Jurnal Novoy ekonomicheskoy assotsiatsii. – 2011. – №. 9. – S. 150-172.
11. Balashov A.I., Xusainova V.M. Proekt" 5-100": pogonya za global'noy konkurentosposobnost'yu ili instrument perezagruzki natsional'noy sistemy vysshego obrazovaniya? //Ekonomika i upravlenie. – 2016. – №. 10 (132).
12. Gorchakov S.Ye. Sovershenstvovanie upravleniya organizatsionnym povedeniem v nauchnykh organizatsiyax : dis. – Sankt-Peterburgskiy gosudarstvennyy ekonomicheskii universitet, 2020.
13. Gugelev A.V., Semchenko A.A. Opyt uchastiya otechestvennykh vuzov v mejdunarodnykh reytingakh kak stimul k povysheniyu konkurentosposobnosti //Vestnik Saratovskogo gosudarstvennogo sotsial'no-ekonomicheskogo universiteta. – 2015. – №. 2 (56).
14. Guzikova L.A., Plotnikova Ye.V. Pozitsii i perspektivy uchastnikov Proekta 5-100-2020 v mejdunarodnykh reytingakh universitetov //Voprosy metodiki prepodavaniya v vuze. – 2014. – №. 3 (17).